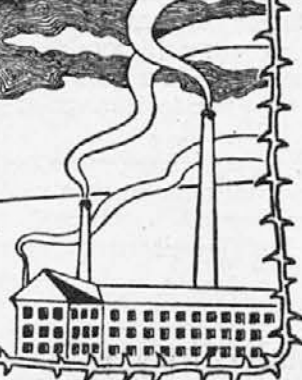

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak

petek.

Uredništvo in
upravnishvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očinina znaša:

celoletna . . . K 3.—

poluletna . . . „ 1.50

četrtletna . . . „ 0.75

Posam. št. „ 0.10

Štev. 33. V LJUBLJANI, dné 19. julija 1907. Leto II.

pa tudi nič ne more proti temu. Delavci so vsled tega z veseljem čuli, da se je »Slovenski klub« v interpelaciji, ki jo je vložil poslanec Gostinčar proti znani izjavi industrijske zveze v krepkih in toplih besedah zavzel tudi za smodniške delavce v Kamniku. Tudi poslanec kamniškega okraja je že posredoval pri vojni upravi. Oglasili se bomo še večkrat in v delavskem listu tudi za kamniške smodniške delavce dvignili svoj glas.

Stomilijonska ustanova ljudstvu.

V državnem zboru se je dne 16. t. m. zgodilo zgodovinsko dejstvo. Voditelj najmočnejše stranke avstrijske, krščansko-socialne, dr. Lueger, je utemeljeval svoj predlog, naj izvoli državni zbor odsek 26 članov, ki naj se posvetuje o slavlju 60-letnice, kar vlada Avstrijo cesar Franc Jožef I.

Dr. Lueger je izvajal sledeče: Odsek naj se izvoli, da se posvetuje o načinu, kako naj slavi država sama cesarjevo šestdesetletnico. Mislim, da ni potrebno utemeljevati podrobneje predloga. Pripravljajo se že vse občine, da dostojno slave jubilej. Način slavlja mora biti primeren vsem narodom, vsem stanovom. Name ravam predlagati, ako bom izvoljen v odsek, naj država določi 100 milijonov kron za osnovno glavnicno zavodu o starostnem in invaliditetnem zavarovanju. Starostno in invaliditetno zavarovanje želimo vsi. Le o izvršitvi so mnenja različna. Sodim, da mora obsegati to zavarovanje vse delavske stanove, tudi obrtni in kmečki stan. Ne smemo skopariti, ako se ustanovi tak zavod, ne smemo delati tako, kakor se je delalo ob ustanovitvi postave o vodnih cestah. Poseči moramo globoko v žep, da ima

ljudstvo korist. Na večne čase naj bo zavod zvezan s cesarjevim imenom, z imenom onega cesarja, ki je preskrbel vsim narodom, vsim svojim podanikom splošno volivno pravico. Naj bo to zahvala za uvedbo splošne, enake in direktne volivne pravice. Cesar mora biti cesar vseh narodov, cesar vseh ljudi, ki stanujejo v državi. Viharno je odobraval zbornica dr. Luegerjeva izvajanja.

Značilno je, da so med Luegerjevimi govori zapustili malone vsi socialni demokrati zbornico. Ostali poslanci so pa pazljivo sledili in burno pritrdjevali dr. Luegerju. Njegov predlog je zbornica soglasno odobrila. Zanj so glasovali tudi oni socialni demokrati, ki so bili navzoči v zbornici.

Idrijska slavnost.

Dne 14. t. m. je bil res slavnostni dan za nas idrijske delavce. Vršilo se je blagoslovljenje nove zastave naše »Katoliške delavske družbe«. Prejšnji večer smo napravili serenado kumici, blagorodni gospej Albini Trevnovi. Nasprotnike je to strašansko peklo, zato so pa tudi izlili svojo jezo, kar so jo le mogli. Že v soboto zvečer je zbral naš debeli Tonček svoje mlade pastorčke in naš lepi Julče pa svoje plavordeče sokolčke ter sta z njimi izkušala serenado razbiti, a ni bilo mogoče.

Suroveži so se zaleteli v našo maso, ali ker se ni njim posrečilo nas premakniti, so začeli med petjem in godbo vriskati, žvižgati ter na vse surove načine svojo oliko kazati. Petje in godba se je pa vsejedno izvršilo. Tudi naši električni razsvetljavi ni bila naša serenada po volji in je izlila vso jezo tako, da je po celem mestu med serenado ugasnila. Serenada je minula, a pastorčki in sokolčki še niso mirovali, šli so namreč pred hišo »Katoliške delavske družbe« ter tam razsajali, piskali in cvilili, žen-

»Imam, imam, pa je tudi ne zastavim. Srebrn križec imam, mati mi ga je dala za spomin.«

In Rožar se je spomnil svoje matere, njenih trudnih oči in izpitega obraza in globoka ljubezen je vstala v duši.

Študent si je mislil:

»Čemu mi je prstan in ljubezen, če sem lačen.«

In je vendar trpel lakoto iz ljubezni.

In delavec si je mislil:

»Čemu mi je križec in spomin na rajno mater, če me mori glad.«

In vendar je ljubil in trpel glad. V njihovih dušah je bila ljubezen in jasna poljana, vsa odeta v cvetje, dasi je zunaj škropil dež.

»Pa pojdiva dalje! Morda koga srečava in ga poprosiva na posodo.«

»Kaj bom prosil na posodo, prijatelj Kožar, če pa vem, da ne bom vrnil. Že veliko sem si izposodil, pa nisem mogel nikoli vrniti. Pojdiva, bo že kako.«

Šla sta in gledala v tla, ker jima je dež cepal na klobuke.

Pa naj reč kdo, da ni ljubezen velika!

Kamniška smodnikarna.

Dozdaj menda še ni bilo nobenega lista, ki bi bil omenjal, kako se godi delavcem v kamniški smodnikarni. Pravzaprav to ni nič čudnega. Smodnikarna stoji pod vojaškim vodstvom in tako se je zgodilo, da se z delavci tudi po vojaško dela. Če bi se o kom vedelo, da poizkuša samo kako prošnjo za izboljšanje razmer, kam šele kako organizacijo, brž je v nevarnosti, da ga postavijo na cesto. In vendar je zadnji čas, da se tudi za smodniške delavce kaj stori. Plača je tako nizka, da imajo drugi dninarji v mestu in okolici precej večjo plačo. Pri tem se pa mora uvaževati, kako neizrekljivo nevarno je delo v smodnikarni, in kako vestno in pazljivo mora vsak izvrševati svoj težki posel. Vrh tega so delavci tega državnega podjetja še brez vsake starostne preskrbe. Kdor obnemore in ostara, da ni več za delo, ima edino pravico, da ponižno prosi za miloščino, če jo dobi, je prav; če pa ni uslišan,

Ivo Česnik.

Ljubezen.

Strašno dolgočasno je bilo tisto popoldne v mestu. Dež je neprenehoma pršil, kot bi kdo škropil iz velike škropilnice. Umazane kočije so se podile po ulicah in metale blato na vse strani.

Študent Burja je stopal po zakotni cesti, in gledal v izložbe. Dolga, rjava pelerina mu je segala do peta, na glavi je imel star, potlačen klobuk, ki ga je potisnil prav na oči. Od zjutraj je lazil tako okoli. Na univerzo se mu ni ljubilo. S praznim želodcem je težko poslušati profesorjeve suhoparnosti. In študentu Burji so pajki že celi dan predli mreže po črevesih.

»Smola je, če se človek navdušuje za znanstvo in mu kruli po želodcu. Po zimi sem si kuhal vsaj čaj in grizel suhe žemlje. Zdaj sem se že prenaveljal. Do 15. je še šlo, zdaj je pa res odveč. Ko bi imel ta vražji želodec vsaj malo pameti! Vse vzame vrag. Burja, Burja, že velikokrat ti je predla slaba, pa še nikoli nisi izgubil poguma. No, bo že kako.«

Šel je korajžno naprej in si je celo zažvižgal. Mimo je spela stara gospa in vodila ra povodcu dva črna, grda psa.

To so dobri ljudje, usmiljeni. Imenitno se imata psa pri gospej kot dva princa. Hudič jima daj dolgo življenje!»

Prikorakal je nasproti Burji tisti trenotek prijatelj Rožar, delavec, ki so ga pred dobrim tednom spodili iz tovarne. V žepu tudi ni imel borega.

»Bog te živi!»

»Zdrav, Rožar! Kako je s teboj? Imaš kako cigareto?»

»Prijatelj Burja, danes zastoj razpravljajš z menoj o denarnem vprašanju. Če imaš kaj, mi daj! Lačen sem, da bi pojedel kamen.«

»Prijatelj, jaz sem tudi lačen. Zdaj sem šele začutil pravi glad, ko si me spomnil želodca. Veš za par trenutkov sem že pozabil, da imam želodec.«

»Glej ga spaka, saj imaš na roki prstan. Nesiva ga v zastavnico!»

Burja je pogledal na zlat prstan in se hipoma zamislil. Spomnil se je črnih oči in okroglih lic in pisanega krila in njene ljubezni. Globoko jo je ljubil, kot ljubijo dobre, nepokvarjene duše.

»Prijatelj Rožar, ne! Drag spomin mi je in zdi se mi, da bi pljunil na krasno podobo, če zastavim ta prstan. Morda imaš ti kako stvarco?»

darmerija in policija je pa mirno gledala razgrajače.

V nedeljo dopoldne, ko smo šli v cerkev k sv. maši, pri kateri je bila zastava blagoslovljena, nas je pričakala zopet ta surova sodruga ter začela zopet upiti in razgrajati, popoldne, ko smo imeli veselico, so prišli na cesto nasproti vrtu g. Didiča ter so upili, vriskali, pisali na piščalke, katere je njim posodil isti dobrotnik trgovec pred šolo. Na večer so dobili menda po pošti Ferjančičeve kravje zvonice, da so ž njimi zvonili ter spremili vsakterega do doma. Nekdo se je celo toliko zdržil, da je kamenje metal na nas na vrtu, katera stvar je že pri sodnji.

Tako so pokazali naši socialno-demokratski naprednjaki kaj da znajo, mi smo se pa veselili ter se jim smejali, ker vemo, da opičarji ne znajo družega, kakor ljudi zmerjati in napačiti.

Krvoses kapitalizem.

Iz Celja. Celjska ožja, kakor širša okolica je dolgo vrsto let bila ena tistih blagih krajev, kjer se je s skromnimi finančnimi sredstvi še dosti dobro izhajalo. Odkar pa je se je razven v Savinjski dolini, tudi po vsi širši okolici jel širiti in zasajati hmelj, nedostaja več dovolj pripravne zemlje za pridelovanje živeža za ljudi, kakor živino. Kmetje iz Savinjske doline iščejo povsod v najem travnikov, vsak posestnik v celjski okolici hoče postati vrtnar, da čim bolj izkoristi svojo posest. Vsak košček v najem dane zemlje se neprimerno visoko zaračuni (in še za dobiti je ni). Kje naj tedaj ubogi delavski stanovi nabavijo najpotrebnejša živila, kakor so krompir, fižol itd. Gorje predvsem ubogim številnim družinam, kam plovemo!? Vsaka najemniška hiša, z za delavce daleč pretiranimi cenami, nebroj gostiln in trgovin s svojim istakto previsoko cenjenim blagom, se obeša na vrat trepečemu delavstvu. Ni nobeno čudo, ako delavstvo pri vedno naraščajoči draginji, po ogromni večini ni več v položaju svoje redne še manj izredne potrebščine z lastnimi dohodki poravnati. Delavske družine se zadolžujejo in nemala, sicer opravičen krivda, zadene iste, ako bodo sčasoma vsi boljši celjski trgovci prišli na boben. Vsled socialnih stisk delavskih mas pa bo gospodarsko deloma uničen tudi obrtni stan.

Najglavnejše življenjske potrebščine so se v zadnjih letih najmanj za 25 odstotkov podražile, ali bi torej delavci ne bili opravičeni od svojih delodajavcev, kateri so svoje produkte potrebam časa jako znatno podražili, zahtevati, da se jim vočigled naraščajoči draginji tudi plače za 25 odstotkov povišajo?! Ali se je že v tem oziru kaj ukrenilo. Morda se je tu in tam temu ali onemu delavcu kaj pridjalo, ako se ga vsled enake prošnje ni blagovolilo odsloviti ali boljše rečeno, spokati kot nezadovoljneža iz službe.

Samo delavcem v državni cinkarni, ki so nekaki provizorični državni uslužbenci, samo tem, a tudi ne vsem, se je pripoznalo nekaj izboljšanja, a v tako majhni in negotovi meri, da se pri obstoječi draginji prav malo, deloma tudi prav nič ne pozna. Da, — lahko bi pa imeli delavci cinkarne marsikatero prednost, ko bi ne bilo med njimi, žal, mladih, pijančevanju in vsem mogočim napakam udanih, pa tudi starejših, trapasto zabitih petoliznih subjektov, ki imajo sicer dosti dolge jezike v slučaju, da jih usoda pahne v nesrečo, a da bi se pa v zdravih dnevih na dostojen in postaven način trudili za lepšo bodočnost svojo in svojih tovarišev, tega si vsled svoje prirojene hlimbe ne upajo. Zato pa tudi v državni cinkarni nimajo delavci nikake pomirljive prihodnosti, zatorej tudi vsi trezno-dalekomisleči čvrsti in pridni delavci zapuščajo redoma tudi to tovarno, kakor podgane potapljačo ladjo.

Med brati in sestrami.

Trbovlje. Pred nekaj leti se je ustanovilo pri nas »Pazniško in delavsko podporno društvo«. Imelo je namen braniti se proti socialnim demokratom, ki so takrat roparski postopali proti vsakomur, ki ni bil socialni demokrat, ali kakor so se takrat zvali »ferajnar«. Zlasti proti paznikom so hudo rogovilili. Društvo je bilo samo socialni demokraciji nasprotno, sicer pa nepristransko. Razcvitalo se je lepo in je imelo že nad sedemsto rednih članov. Toda zavel je neki veter v društvu, ki je imel duh po liberalizmu. Bilo je namreč v društvu par takih, ka-

terim ni bilo všeč, če je prišel včasih duhovnik, ali kakor mu oni pravijo, »far«, v društvo predavati. Jeli so se temu upirati in s tem so zanesli kal razpora v društvo, ki je svoje korenine kmalu razširil. Društvo je imelo od dne do dne manj članov. Danes pa že ne vemo več, če to društvo sploh še eksistira. Vemo samo to, kar smo slišali po strani, da imajo sedaj »Slovenski Narod« naročen. Prvi je zanj glasoval neki Dolinšek, ki še sam, žalibog, brati ne zna, da bi ga prebiral. Ko pa je eden izmed odbornikov, ki je odločno na naši strani, pri zadnji seji zahteval, naj si društvo, ker ima že »Narod«, še »Slovenca« naroči, bi bili skoro vsi odborniki zadovoljni s tem, ko bi ne bil neki Feštajn se upiral toliko časa, da je bil konečno predlog ovržen. Dragi Feštajn, nikar se preveč ne napihuj. Misliš, če si malo višje zlezel, da boš že ves svet vladal. Le pomisli še včasih nazaj na svoje šilo in dreto. Če se ti sedaj malo boljše godi, ne smeš biti zato preveč ponosen. Nikar ne bodi preveč v svoj »Narod« zaljubljen, da se ti slednjič vsled »Narodovih« farbarij v glavi ne zmeša. Drugim gospodom voditeljem društva pa svetujemo, naj kakšno predavanje rajši prirede, kot vedno čez »a-mohtarje« zabavljajo. Tistega pa, kar nam v »Narodnem Listu« žugate, namreč, da nam boste zborovanje razbili, se prav nič ne bojimo, smo popolnoma mirni, ker vemo, da čuva višja pravica nad nami. Da ste tega zmožni na prav surov način, ste itak že pokazali; toda sedaj ne bo šlo. Le potolažite se in imejte lepo mirno vest, sicer, gospodje, bomo pred svetom nekaj razkrinkali, kar vam gotovo ne bo ljubo. Saj veste, kako da je z vami. Tudi vaš prismojeni Homolak vam ne bo nič pomagal, čeprav mu tri litre žganja kupite, zato, ker bo on sam v kratkem radi razžaljenja časti nad našim državnim poslancem potreboval pomoči. In sam dr. Dimnik s svojima svetovalcema Režunom in Novakovim Andrejčkom vas bo zapustil. Gospodje, pozor! Previdno stopajte za nami, sicer se boste kesali. Za danes zadosti! Drugič nadaljevanje.

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Naš Kotnik, ki Štajercu le škoduje — Kunster ga je vrnil, nič ne prenese, da bi ne potožil svojemu spovedniku v »Štajercu«, pri tem je seveda ves v slovenski trikolori, katero je odnesel z rilcom od veselice, ker se je bal, da bi se Štajercijanci ne pohujšali nad belo-modro-rudečo barvo; da bi pa ne onečedel iz kleti gredoč slovenskega jezika, pa rajši nemški blebeče, odkar je Nemkin vinograd priženil. Dokler je imelo še društvo »Slovenca« pri Peklariju, se je ta dolgopetnež sukal ko puran po oštariji, posebno še, če je zagledal »Jakca« pri peči, ga je pogrelo. Tudi »Jakčevo« vino mu ne diši, odkar ga je kupil Peklari Matija in dal za to drva in premog ter štel novce za rigol. Nima torej kaj sponašati. Tako je, veš, fretar Francl, sicer pa te stvar nič ne briga. Povsod vtikaš svoj nos, boš dobil po nosu, kakor v Srednjem Dolu, kjer si se zameril. Dokler si upal čevliarja J. K. dobiti na ovinke, ti je bil dober bolj ko Gešman, ali zdaj, ko s kaplanom drži, ga kisló gledaš, kot vse, ki hodijo ravno pot in ne po nemčurško-liberalnih ovinkih. Boš pa spet jezen, da smo ti povedali resnico? Ali ne veš več, da si ti začel po časnikih pisati, zdaj ko smo ti prišli do živega, pa bi rad mir. Kunšten pa si! Kaj pa na pošti? Ali hodi prelistavat pošiljatve še Kotnik, ali se je že navadil na kukrl, kakor mi priprosti delavci, katere nahruli ponosna poštarica, kadar jo v hiši kaj razjezi. V uradu je malokdaj najti, vedno tiči »im ersten Stock«, namestnice pa tudi ne najme. Zato nered, le če pride »Naša Moč«, skliče kako koklja piške skupaj, da jo gredo brat — — — Kar se pa dopisov tiče, pa zastoj iščete po dopisniku, vseh, ki znamo sukati pero, ne morete pregnati, prej bodele vi privandranci — pravi Št. Jakobčani so namreč dobre duše — pobrali šila in kopita, vsaj Cnobrca že komaj diha pod dolgovi, ki bi se jih rada otresla ali jih drugim navesila, ker trgovina ne nese, čeprav je vsega dobiti, ljudje ljubijo bolj Poliča, ker ni tako siten in nam bolj poceni postreže in nikogar ne uči politike. Ob nedeljah pa se sme tudi naš vrli čevliar udeležiti volivnih shodov, le fretar Francl misli, da bi moral biti njegov suženj, kakor Eilec, ki je njemu na razpolago tudi v nedeljo.

Iz Št. Jakoba v Slovenskih goricah. Naši vrli nasprotniki zdaj pridno fehtajo pri udih našega društva berilo, ker jim Kljukec ne zadoštuje. Narodna lista pa jih tudi ne razvedri s svojo liberalno napetostjo. Hodijo z velikimi grebeni iskat tudi tebe, »Naša Moč«, radi bi namreč videli v tvojih predalih svoj obrazec.

Mogoče, da se nam posreči, da jih spravimo iz mlake na suho, ker vsak časnik našega društva hlastno prebirajo. Prinesite kronice in mi vam radi ustrezemo! Mi pa vaših cunj niti ne pogledamo, akoravno je imamo že v nekaterih gostilnah na razpolago. Spoznajte zdaj svojo krivdo! Ko bi bila »Slovenec« in »Naša Moč« v gostilni g. Peklarija na razpolago, kakor nekaj časa, lahko bi se je tam za kratek čas včasih natančneje ogledali, ker jih na pošti ne dobite na ogled — in vam jih dotični poštni urad strogo odteguje —! Tudi nadebudni Tonek se ni zbal trnjeve poti za prelubo »Našo Moč«. Že veš kam? Mi bi ti radi poskrbeli včasih kako pošteno berilo, pa si nam prerobal, ker bi rad vsakemu nos ostrigel, kateremu pridiguješ. Pa veš ti, Tonek, kaj bi ti mi najbolj priporočali? Otroški vrtec, — tisti bi bil najbolj pripraven zate, ker si jako učen mož. Pokazal si namreč že enkrat svojo učenost, ko bi nas rad postavil učil na shodu, pa te je neki napredni fant pošteno zavrnil, da si izginil iz sobe. Ti, Tonek, če nimaš nobenega opravka kot gmanjski sluga, pa se sprijazni z začetnico — in kaj še imajo tisti — pa pridno poskušaj, da boš drugič živinski potni list pravilno nemški napisal, da se ti ne bodo celo svinje modre zdele (weise Schweine). — Naše fante pa pusti ti popolnoma pri miru, ako ne, — bomo ti še nekaj boljšega priskrbeli! Časnike pa — ako jih želite čitati, pa si jih naročite sami, da se vam ljudje ne bodo rogali, ker ste tako brihtni in skrbni, da vam ni predolgo, če morate celi dan čakati nanje. Cerkvenci pa si je omislil črne očale, ker težko vidi društvo, ki ga ne mara. Obesil se je na vrat nekemu gospodu liberalcu, ki mu je bil prejšnje čase trn v peti. Napredni fant, gospodu; častitamo! Lepa dvojica!

Kočevje. Na željo naših društvenikov se je vršil v nedeljo, 14. julija t. l., pogovor o razmerah v konzumu, v restavraciji in bratovski skladnici. V imenu vsega delavstva (izvzameмо socialne demokrate Dularja, Šafarja, Krakerja) je zahteval naš predsednik, da se mora v kratkem razpisati volitev i za konzum i za bratovsko skladnico, ker če bo šlo tako naprej, potem nima delavstvo ne do konzuma ne do bratovske skladnice več zaupanja. In oglasila se je vsa množica in govorila iz stotin grl: tako je! To je bilo navdušenja, ko je naš zapisnikar z gromovitim glasom osvetlil socialne demokrate, ki hočejo zdaj, ko so eno kaso požrli (saj smo že poročali, da imajo 34 vinarjev v blagajni, pa niso nič protestirali), ustanoviti zopet neko novo društvo, in spet se je oglasila množica: proč z rdečimi ponarejevalci podpisov! Pa jim ni bilo všeč, ko smo jih predstavili delavstvu in penili so se od jeze, a brez uspeha. Šafar, Šafar, far ti še zna poskrbeti za frej košto in kvartir, če boš le preveč siten!

Kršč.-socialna tobačna organizacija.

Nekaj o socialnih demokratih. Letošnja 7. številka »Tobačnega delavca« bi se morala pravzaprav glasiti »Protiklerikalni list«. Drugega ti ne obsega, kakor puhle zabavljice in pa neresnice. Duhovitega ni prav nič. Pisana pa je ta številka v tako spakedrani slovenščini, da ti ta neslovenska mešanica pretresa mozeg in kosti. Urednikom »Tobačnega delavca« se pozna, da niso skregani samo s klerikalci, marveč, da jim tiče v želodcu tudi oni, ki so in še uče slovensko slovnico. Priproste delavke znamo več slovnice, kakor oni veliki gospodje, ki spisujejo »Tobačnega delavca«. No, pa jeza teh gospodov na »klerikalce« ne more biti tako velika. Vsaj prinašajo v vsaki številki verz nekega katoliškega duhovnika. Neresnic kar mrgoli ta »Tobačni delavec«. Da se ti gospodje kaj nauče, jim hočemo povedati, da so »klerikalci« odpravili suženstvo, kjer so imeli kaj moči, že v davnih časih. To uči zgodovina. Sami so vodili delavci svoje organizacije v »temnem« srednjem veku, v katerem so imeli n. pr. rudarji osemurni delavnik. Res, da so si delavci na Angleškem v »novejši dobi« ustanovili svoja društva, ki jih še zdaj sami vodijo. Žalibog, da takozvanih socialnodemokratskih organizacij ne vodijo delavci, ampak jih vodijo drugi. Da je res tako, veste sami! Res je, da so po udarcih, ki sta jih zadala »klerikalizmu« protestantizem in svobodomiselnost, pričeli »klerikalci« takoj delati za delavsko organizacijo. O janičarjih bodeti lepo tiho. Saj sami veste, kdo da je že opetovano grdil tobačno delavstvo. In v Ljubljani? Pojte so solit z vašimi

sumničnji o Sodomi in Gomori! Če ne, vam jih povemo take, da boste skakali sramu. Očitata hinaščina »klerikalcem«, ker imajo srce za vse stanove. No, tega še ne razumete. Študirajte in prišli boste do sklepa, da se dajo tudi spojiti in vzravnati navidezna nasprotstva med stanovi, dasi vsak stan odločno zastopa svoje stališče. Všeč vam ni nič. In še to ne, da je dr. Pegan rogovili proti kapitalistom. Niti tega ne zrate, da je »Vaterland« konservativen list, ki je pa kljub temu že opetovano nastopil za delavske koristi, ne sicer radikalno, a nastopil je pa le. Glede na konzume je smešno, kar se nam očita. Mi nismo proti njim. Smo zanje. No, pa saj to dobro znajo naši prijatelji, ki imajo več faliranih konzumov na grbi, kakor mi. No, prijatelji! Bodite brez skrbi. Strahu pred vami mi nimamo prav nič. Ste premajhni otroci, ki smo vam pomagali mi, da znate nekoliko prav otročje hoditi, jecljati in se kretati.

»Škrbasti lev« je med nami socialno-demokratska organizacija. Glede na napade, ki jih obsega članek »Škrbasti lev« na »Zvezo krščanskega tobačnega delavstva« zaradi »Zvezinega« oklica, bo že odgovorila »Zveza«, če se ji bo sploh zdelo vredno, da kaj odgovori na te čenče. A duhoviti so pa res duševni očete »Škrbasega leva«. »Našo Moč« imenujejo listič, dasi je naš list veliko večji, kakor njihovo glasilo in izhaja vsak teden, medtem, ko je »Tobačni delavec« le mesečnik, otročiček. Pojte se solit, ko očitata nam laž glede na našo notico o prestavljenih pravilih »Zvezinih«. Dokazite in potem pišite, da smo lagali. Res je pač, da je preskrbelo prestavo »Zvezinih« pravil v slovensčino naše uredništvo na prošnjo in po dogovoru z »Zvezinim« vodstvom in jih je dalo po dogovoru natisniti v »Katoliški tiskarni«. Če bi nam vodstvo tudi ne bilo ničesar sporočilo, kar pa je storilo, bi bili imeli pravico v tem slučaju dotično beležko objaviti kot vodstveni poblaščenec. Sploh je pa bilo in je še naše uredništvo kot »Zvezino« slovensko glasilo samoobsebi umevno v najožjem stiku z »Zvezinim« vodstvom. To omenjamo le, da pokažemo, kako otročji so gospodje, ki čečkajo »Tobačnega delavca«. Hvaležno vzamemo na znanje, da imate med vsem avstrijskim tobačnim delavstvom samo nekaj čez 3000 somišljenic in somišljenikov. Veste, malo vas je. Kaj pa Zupan in tistih 100 K, ki jih je obljubil. Pojte se solit! Ali mislite, da bomo mi izdajali naše sotrudnike. Kaj še. Zupan naj bi bil tožil in pred sodiščem bi se bilo izkazalo, da smo imeli prav mi! Kar se tiče Moškerc, nam je znano, da je vložil ovadbo. Umaknil jo je, ker ni sodišče dognalo, kdo da je pisal tiste traparije v »Narod«: Sploh je pa takrat »Tobačni delavec« sam obsojal »Narodovo« pisarijo, če se prav spominjamo.

Strokovne zadeve. Da se potegujete za izboljšanje plačilnih in delavnih razmer tudi socialni demokrati, je prav in vaša dolžnost. A vi ste šele začeli. Kdaj smo že mi za vse to, kar vi šele pričenjate, nastopili in vlagali prošnje. Le ne bahaajte se preveč!

Bezljaj in Gostinčar. No, veseli nas, da priznate Gostinčarjevo delavnost. Tistemu vašemu strupenemu stavku na koncu vaše beležke se pa odkrito smejamo, kakor tudi vaši notici »Interpelantje in interpelacije«. Všeč nam je biležka »Povsod so enaki hinavci«. Dokazuje, da se razvija v Celovcu naša organizacija, ki bo tudi napredovala in to vas jezi.

Neumnost je pa, kar pišete o tem, da so proti Nemecevu predlogu glasovali nemški krščanski socialci. Poslanci v »Slovenskem klubu« so glasovali zanj iz prepričanja. Kršč. socialni poslanci so pa glasovali proti, ne da bi nasprotovali splošni in enaki volivni pravici za deželne zbornice, ampak zato, ker so izkušali socialni demokratje s svojimi predlogi zavleči delo zbornice. Za zdaj dovolj. Svetujemo tole ljudem, ki pišejo mesečnik »Tobačni delavec«: 1. Učite se, da boste znali pisati slovnično pravilno slovensčino. 2. Ne zavijajte tako otročje resnice: laž ima kratke noge. 3. Učite se zgodovine, da ne boste drli kozlov.

Umrla je 10. julija delavka Jerica Petrič, stara 78 let. V tovarni je delala 53 let in je bila članica »Podpornega društva«, od kar se je ustanovilo. Bodi ji zemljica lahka.

Petindvajsetletnico, kar je v ljubljanski tobačni tvornici, je praznovala dne 17. t. m. zavedna naša somišljenica, Marija Koren. Iskreno častitamo in želimo ji še veliko sreče njej in njeni materi.

Prometna zveza.

Članom »Prometne zveze« na znanje! Na razna vprašanja pojasnimo, da plača »Našo Moč« članom »Prometne zveze« društvo. — »Našo Moč« dobé namesto nemškega glasila »Prometne zveze«.

Umrli so sledeči člani in članice »Prometne zveze«: Dne 7. junija Josipina Hell, dne 3. junija Marija Tomažič na Dunaju, dne 8. junija Jožef Kellemann v Dunajskem Novem mestu, dne 13. junija Jožef Moser v Welsu, dne 13. junija Jožef Weber v Beljaku, dne 20. jun. Rupert Wittrich v Maclainsdorfu, dne 12. jun., Jožef Wagner v Eichgrabnu, dne 13. jun. Roza Eglseder v Solnogradu, dne 24. jun. Frančišek Bähr na Dunaju, dne 25. jun. Ana Chrony v Hainfeldu, dne 25. jun. Agata Stranzinger v Frankenmarku, dne 28. jun. Alojzij Schwarzschnachner v Anstettenu, dne 4. julija Marjeta Pfund in Wörgle, dne 7. julija Ana Dorn na Dunaju.

Osrednje vodstvo javlja, da se mora ob smrtnih slučajih vposlati župnijski mrtvaški list centrali.

Koledar »Prometne zveze«. Prihodnji mesec se prične razprodajati koledar »Prometne zveze« za leto 1908. Prosi se, naj vsi, ki žele koledarček, naznanijo »Prometni zvezi« do 30. t. m., koliko koledarčkov žele, oziroma koliko se jih upajo razprodati. Naslov naznanil: Kalenderverwaltung des »Verkehrsbundes«, Wien, 15/I. Mariahilferstrasse 141.

Železničarsko ministrstvo zahteva v proračunu za letošnje leto 404.903.260 K. Za izredna dela zahteva 19.737.000 in za investicije 15.000.000 kron.

Odprto vprašanje na železniško ministrstvo. Blokni čuvaji linskega ravnateljstva vprašuje, kako da se odtegne onim, ki so dobili 800-kronsko plačo, mesečno 8 kron, dasi se je prej dovolil takim čuvajem še mesečni donesek 4 kron. Čuvaji so dobili na leto 60 K več, vzelo se jim je pa 96 kron!

Stari delavci nimamo kdosi gavedi kako ugodnega stališča še ko delamo. A kako se nam šele godi, ko nas vpokojje! Nima več pravice do proste vožnje, marveč plačati mora polovično karto, ki jo pa tudi dobi le z največjo težavo in s prošnjami. Zamudi se veliko časa in karta pride navadno prepozno. Pač zastizijo ti reveži legitimacijsko prosto karto!

Enakovrednost železničarjev z državnimi železničarji. Odposlaništvu več državnih poslancev, ki so se pritožili zaradi razmer železničarjev na Južni železnici, je izjavil glavni ravnatelj Južne železnice dr. Eger, da upa še letos izvesti regulacijo plač uradnikom in uslužbencem Južne železnice, dasi bo to stalo in naložilo družbi velike denarne žrtve.

Glede na izpremembo postave o nezgodah so vložili kršč. socialni državni poslanci obširen predlog, s katerim se hočemo še obširneje baviti.

Državni poslanec dr. Wittek je dolgo vrsto let deloval na železniškem polju. Znan je kot strokovnjak v vseh železniških vprašanjih. Judje ne marajo zanj, ker je delal na poddržavljenje zasebnih železnic.

Z lastnimi močmi.

Sava. Dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne je priredilo »Strokovno društvo za delavstvo kranjske industrijske družbe« zborovanje. Jako spretno je vodil zborovanje tovariš Weber, ki je naglašal, da pričakuje resno delo od nove zbornice. Moškerc je govoril o zgodovini delavskega zavarovanja s posebnim ozirom na bratovsko skladnico. Tovariš Weber naglašava važnost delavskega združevanja. Tov. Krive govori o delavskih zahtevah glede na bratovske skladnice. Tov. Smrekar predlaga, naj skliče odbor »Strokovnega društva« tekóm 14 dni posvetovanje, h kateremu naj se povabijo tudi odborniki »Bratovske skladnice« in pa zastopniki delavstva po kategorijah. O sklepih posvetovanja naj sklepa delavstvo na shodu »Strokovnega društva«. Tovariš Glavič omenja sedanje draginje. Pozivlja občino, naj kaj ukrene proti draginji. Moškerc govori nato o vzrokih draginje. Končno poroča tov. Weber, da je imelo društvo meseca junija 494 kron 96 vin. dohodkov, stroškov pa 372 kron 26 vin., preostanek znaša 122 kron 70v. Občni zbor bo 11. avgusta. Računi so v pogled od 5. do 11. avgusta pri blagajniku. Nato predsednik zaključil jako dobro obiskano zborovanje.

Sava. Priprosti delavec nam piše: Volil sem kandidata S. L. S. in zato imam pravico, da naslovim poslancem svoje želje. Sestavil sem

10 zapovedi za državne poslance.

1. Imeti morajo pravo vero in jo dejansko izpolnjevati.
2. Potegovati se morajo za božje ime in za božje pravice.
3. Vseposod naj se vpelje nedeljski počitek.
4. Skrbeti morajo očetovsko za svoje volivce.
5. Delujejo naj, da se zniža delavni čas.
6. Vsim veljaj enaka pravica.
7. Vso pozornost naj posvete mladini.
8. Odločno nastopati za delavske pravice.
9. Tudi ženskam politične pravice.
10. Ne samo kapitalistom, tudi delavstvu naj se preskrbi brezskrbno življenje.

Okno v svet.

Delavski boji v Nemčiji. Lani je bilo v Nemčiji 3328 stavk, l. 1905 jih je pa bilo 2403. Stavkalo je l. 1906 272.218 delavcev, l. 1905 jih je pa stavkalo 408.145. V 613 stavkah so zmagali delavci popolnoma, deloma so zmagali v 1498 slučajih, brezuspešno so stavkali 1217-krat. Od dela je bilo izključenih v 2780 delovršbah 77.109 oseb.

Delo čez čas v avstrijskih tvornicah. Leta 1906 je podaljšalo 793 tvornic v 1642 slučajih delo čez čas. Delo so podaljšali za pol do tri ure, največkrat za dve uri na dan in sicer od treh dni do treh tednov. Čez čas je delalo 60 tisoč 907 delavcev in sicer 3.854.229 ur. Iz tega sledi, da ima industrija dela dovolj. Dovolj zato tudi dobička. Podjetniški krvososi bi prav lahko zvišali delavcem plače v sedanji draginji, ker zaslužijo dovolj.

Mednarodni rudarski kongres in sicer 18., se sklicuje sredi septembra v Solnogradu. Na shodu nameravajo razpravljati o delavnem času, o zavarovalni postavitvi, o delavskem varstvu, o otročjem in ženskem delu, o poddržavljenju rudnikov in o nadzoru delavcev. Francoska organizacija predlaga, naj se vse rudarske organizacije sporazumejo o mednarodni stavki in o mednarodni zvezi. Nadaje je tudi važen predlog Francozov, kako stališče zavzame mednarodna rudarska zveza ob slučaju kake vojske. Nemci in Avstrijci zahtevajo uvedbo minimalne plače. Mednarodni rudarski praznik zahtevajo Belgijci in sicer predlagajo prvi ponedeljek v avgustu.

Bolniško zavarovanje v Avstriji l. 1904. Bolniških blagajn je bilo 2976, pri katerih je bilo zavarovanih 2.767.506 delavcev. Dohodkov je bilo 57.553.533 K; stroškov pa 54 mil. 448.241 K. Pričuvne zaloge so se zvišale za 3.105.292 K in znašajo zdaj 45.891.051 K. Bolnih je bilo 1.085.124 oseb in sicer 23.620.162 dni.

Kdo draži meso? Draginjo mesa čuti vse. Socialni demokratje očitajo kmetom, da oni draže meso. To pa ni resnično. Pravi dražitelji mesa so mesarji in nihče drugi, ki ne znižajo cen mesu, kadar se zniža cena živini.

Krščanskosocialna delavska organizacija ogrska. Kršč. soc. delavska društva so se ustanovila v Budimpešti (lesni delavci), nadalje v Iraoshazu, Gyóngyúsu, Martonosu in v Zsolni.

Prepovedan truk v Kamerunu. Kamerunski guverner je ukazal, da se mora plačati za služek vsem osebam v službenem in plačilnem razmerju le v gotovini. Blaga ne sme dati gospodar delavcem na upanje pod pogojem, da je bo zaračunal pri plači.

Domače delo v Švici. V Švici je razvita takomenovana domača industrija sledeče: 32.000 se jih peča s sviloprejo, 30.000 oseb izdeluje ure, 26.000 oseb se peča z vezenjem, slamnike plete 20.000, s konfekcijo se peča 8000 inz bombažno indusrijo 7100 oseb.

Osemurni delavnik za francoske premogokepe. Postavo o osemurnem delavniku za francoske premogokepe je sprejel francoski drž. zbor s 427 proti 123 glasovom.

Krščanskosocialne delavske zmage. Dne 23. junija so zmagali v Inomostu pri volitvah v pomočniški odbor zidarske zadruge krščanski socialci. Prej so bili v odboru sami socialni demokrati. V Dunajskem Novem Mestu so priborili v pomočniškem odboru črevljarske zadruge krščansko-socialni črevljari več mandatov, prej so imeli samo enega zastopnika.

Dunaj. Piše se nam: Katoličani Avstrije! Odposlanci avstrijskih dijeces so v svojem zborovanju dne 14. septembra lanskega leta

sklenili, da se mora že v tem letu in to v jesenskem času vseobči dan avstrijskih katoličanov obdržati in zagadeti so pooblastili odbor, kateri je sestavljen iz članov katoliškega centralnega odbora in dunajskega dijecesanskega odbora, da izvrši potrebne uvodne korake. Ker se je to zgodilo, obrača se pripravljani odbor na vse sobrate v Avstriji ter jih prav prisrčno in nujno vabi, da se v kolikor mogoče večjem številu tabora udeležijo. Katoličani Avstrije! Spominjajte se sijajnih dnevov od 18. do 21. novembra l. 1905! Pomislite na edinsvo, katero se je pri tem zborovanju pokazalo, pomislite na velevažne sklepe, kateri so celo katoliško gibanje predrugačili in obnovili! Klic ponavljanja je prišel iz sredine vaših zastopnikov k nam, kateri stojimo na vrhuncu katoliškega gibanja; če so bili tudi pred petim katoliškim dnevom napadi nasprotnikov na naša največja dobra težki in brezsrčni, naša zedinjena oporba jih je do še silnejših naskokov pripravila; vse, kar so hoteli prej počasi in po tihem doseči, to hočejo zdaj kar z enim ogromnim napadom si prisvojiti! Ali mi jim nočemo samo pokazati, kakšnega mišljenja je udi zdaj naše ljudstvo, mi hočemo tudi o važnih sredstvih se posvetovati, kateri naj bodo za bodočnost merodajni. Kot olajšanje priporočamo vam, da se posameznik, kar se udeležbe tiče, na obstoječe odbore posameznih kronovin in dijeces obrača. Naj se z božjo pomočjo tudi šesti katoliška dan kot dostojen naslednik petega pokaže, v blagor in v okrepcanje našega katoliškega ljudstva in kot oporoka vzdrževanja domovine! — Častno predsedništvo: Ernst grof Silva-Tarouca, predsednik katoliškega centralnega odbora za Avstrijo. Dr. Bogomir Marschall, pomožni škof in stolni vikar dunajski. Maks baron Vitting-Schell, predsednik nižjeavstrijskega pripravljalnega in dunajskega dijecesnega odbora. Predsedništvo: Mngr. Viljem Michele. Dr. Albin baron Spinette, glavni zapisnikar katoliškega centralnega odbora za Avstrijo. Fran grof Walterskirchen. Za dijecesni odbor: Kanonik Ivan Flis.

**Tovarna
za stole**

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
Izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Delavke in delavci pozor!
Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar
v Ljubljani
Pred škofovo št. 19, — Stari trg št. 4,
Prešernove ulice št. 4.
Popravila točno in ceno.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo

**zlatih, srebrnih, tula- in nikelastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov**
Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.
Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH
Edini zavod
za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja
na par

**Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.**

Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata
svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

**novosti v
konfekciji za dame.**

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni
trgovini:

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago
za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO = AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

*Potniki v Ameriko
kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na*
Simona Hmetelca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
**trgovino
s klobuki
in čevlji**

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

